

Aan:
de voorzitter en leden van
provinciale staten van Drenthe

Assen, 31 oktober 2007
Ons kenmerk 43/5.7/2007011218
Behandeld door mevrouw J.Y.M. Habets (0592) 36 59 24
Onderwerp: Jaarverslag 2006 van het Noordelijk Archeologisch Depot

Geachte voorzitter/leden,

Hierbij willen wij u informeren over het interprovinciale Noordelijk Archeologisch Depot (NAD) te Nuis, Groningen.

Allereerst doen wij u hierbij toekomen het door ons college vastgestelde Jaarverslag 2006 van het NAD. Korthedshalve willen wij er hiermee volstaan naar de inhoud van het Jaarverslag te verwijzen.

In onze brief aan u van 12 juli 2006, kenmerk 27/5.3/2006007419, hebben wij u meegedeeld dat wij over het NAD met de provincies Fryslân en Groningen een bestuurs-overeenkomst hebben ondertekend. Met deze ondertekening hebben alle drie provincies tevens besloten onderzoek te doen naar de meest optimale organisatievorm voor het NAD.

Dit onderzoek naar juridische organisatievormen is inmiddels gedaan en in januari 2007 heeft een eerste interprovinciaal bestuurlijk overleg hierover plaatsgevonden. Door de provincie wordt inmiddels gewerkt aan de overdracht van het depot aan de provincie Groningen als plaats van vestiging van het NAD. Dit betekent dat de provincie Groningen zich bereid heeft getoond het werkgeverschap, het beheer en het eigendom van het NAD van Drenthe over te nemen. In oktober 2007 heeft een tweede bestuurlijk overleg plaatsgevonden om afspraken te maken over de verdere procedure voor een formelere organisatie van het enige interprovinciale archeologische depot in Nederland.

Van de uitkomsten van dit overleg zullen wij u op de hoogte stellen.

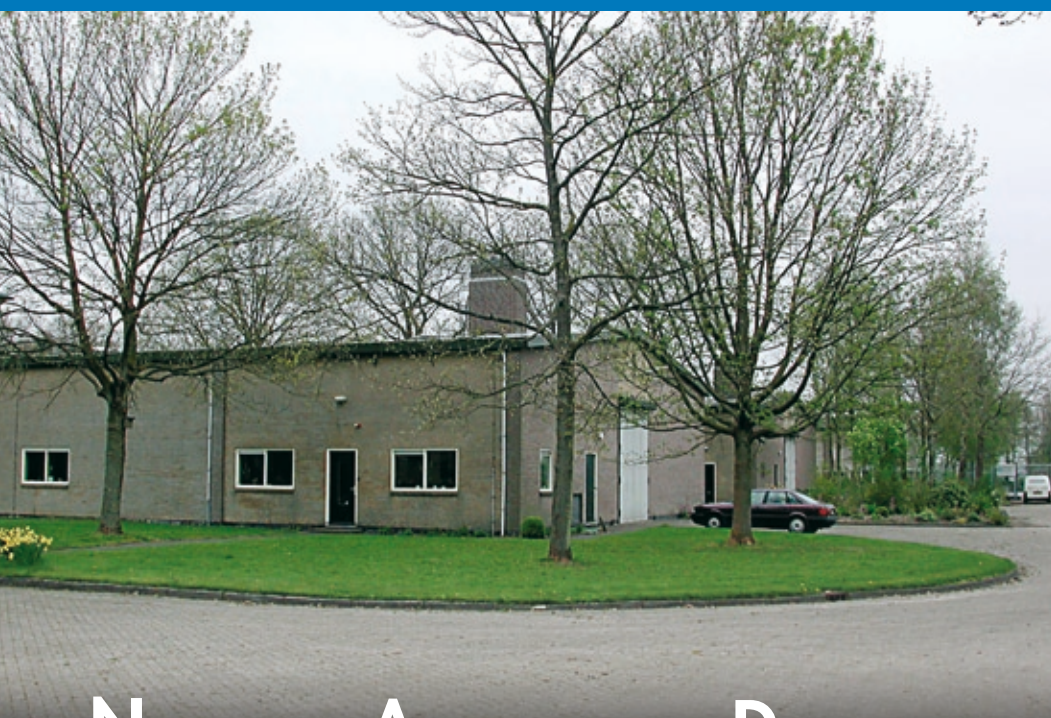
Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

Bijlage(n):
gm/coll.

NOORDELIJK ARCHEOLOGISCH DEPOT NUIS

JAARVERSLAG 2006

Jaarverslag Noordelijk Archeologisch Depot Nuis 2006

Inhoud

Inleiding

Vroeger was het inschrijven van archeologica een overzichtelijke aangelegenheid. De provinciale musea kregen wel eens grote opgravingscomplexen aangeboden, maar gemiddeld bleef de registratie van vondsten beperkt tot een honderdtal inventarisnummers per jaar. Ter illustratie: het Drents Museum (DM) schreef in honderd vijftig jaar tijd, vanaf 1844, ongeveer 14.000 vondsten en vondstcomplexen in. Het Noordelijk Archeologisch Depot (NAD) heeft voor zo'n aantal slechts één jaar nodig gehad. Ook op andere fronten gebeurde er in 2006 veel in Nuis. Weer meer bruiklenen, bezoekers en vrijwilligerswerk. En veel vergaderingen, want het functioneren van het depot is nog lang geen uitgestippeld pad.

Ook buiten het depot werd daarvoor hard gewerkt. Het jaar 2006 stond vooral in het teken van de bestuursovereenkomst tussen de drie provincies. Drenthe, Fryslân en Groningen hebben door ondertekening van die overeenkomst hun afspraken over het NAD als gezamenlijke provinciale depotvoorziening geformaliseerd. Bovendien is na veertien jaar de herziening van de Monumentenwet definitief goedgekeurd door de Tweede en Eerste Kamer. Beide ontwikkelingen zorgen voor een stevig fundament onder een toekomstvast beleid van het enige interprovinciale depot.

Organisatie

In 2006 werd de samenwerking tussen de drie provincies geformaliseerd in een bestuursovereenkomst. Tevens werd afgesproken te onderzoeken wat de meest geschikte organisatievorm voor het NAD is.

De financiën van de afgelopen jaren zijn onder de loep genomen. Het bleek nodig enkele correcties door te voeren. Voorlopig kan nog uit tijdelijk geld worden geput, maar het is duidelijk dat de structurele bijdragen onvoldoende zijn het depot na de projectfase draaiende te houden. Met deze overweging in het achterhoofd werd in het najaar ambtelijk een aanzet gegeven tot een langetermijnvisie - waar staat het NAD in 2025 en wat is daarvoor nodig - een gedachte-exercitie die in 2007 wordt uitgewerkt.

Na een experimentele fase waarin alleen door beleidsambtenaren van de drie provincies werd vergaderd, werd vanaf juni 2006 weer in breder verband overleg gevoerd. Het ambtelijke bestuur bestaat sindsdien uit de drie provinciale archeologen, te weten de heren G.J. de Langen (provincie Fryslân), H.A. Groenendijk (provincie Groningen) en W.A.B. van der Sanden (werkzaam bij de koepelorganisatie het Drents Plateau), de beleidsmedewerkers, mevrouw J.Y.M. Habets (provincie Drenthe), mevrouw S. de Bruijn (provincie Fryslân) en de heer R.M.B. Veenstra (provincie Groningen), deze laatste werd in het voorjaar opgevolgd door mevrouw M. de Jong (provincie Groningen). Het voorzitterschap en het secretariaat worden door de provincies in wisselende bezetting uitgevoerd. In 2006 fungeerde Groningen als voorzitter en Drenthe als secretaris. Aan de vergaderingen werd voorts deelgenomen door de archeoloogbeheerder, de heer E. Taayke, en incidenteel, voor de financiën, mevrouw J. van Veen (provincie Drenthe).

Gebouwen en inrichting

Het depot bestaat uit twee loodsen, met een bruto-oppervlak van 1.000 m² elk. In de eerste loods is een kantoorgedeelte ingebouwd. In het verleden huurden de drie provinciale musea (te Assen, Groningen en Leeuwarden) en het Groninger Instituut voor Archeologie (GIA, Rijksuniversiteit Groningen (RUG)) ieder een deel van de ruimte. Inmiddels wordt het depot voornamelijk bekostigd uit vaste bijdragen van de drie provincies.

Om aan Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie(KNA)- en arbeidsomstandigheden(Arbo)-voorschriften te voldoen zijn in 2006 in beide loodsen brandmelders geplaatst en is in de tweede loods bij het acculaadstation van de heftrucks een stortdouche geplaatst.

In januari bracht het Groninger Museum (GM) zijn collectie niet-archeologisch materiaal over naar haar nieuwe depot te Vierverlaten (Hoogkerk). Het transport besloeg 28 verhuiswagens. De vrijgekomen ruimte wordt benut voor de tijdelijke opslag van nieuwe overdrachten en ingeschreven Fries materiaal, zodat er momenteel eventjes adem kan worden gehaald.

In november werd in het Groninger gedeelte een kleine klimaatkamer voor de opslag van metalen voorwerpen ingebouwd. Met name ijzer is zeer gevoelig voor corrosie en vraagt een luchtvochtigheid van <30%. Als tussenoplossing werd tot dusver nieuw verwerkt materiaal tijdelijk ondergebracht in de klimaatkamer voor organisch materiaal. In 2007 wordt zoveel mogelijk metaal uit de algemene opslag naar de nieuwe ruimte overgebracht.

Sinds eind 2006 worden alle metalen voorwerpen in een zeer droge klimaatkamer bewaard.

In het najaar werd een architect in de hand genomen voor het ontwerp van een klimaatruimte voor de opslag van vondstdocumentatie en voor een nieuwe ruimte voor organisch materiaal. De huidige organische ruimte is te klein en kan in de toekomst beter gebruikt worden voor werkruimte. De nieuwe ruimten werden berekend op gebruik tot circa 2025.

Feitelijke aanbesteding van de nieuwbouw bleef echter uit, omdat er onduidelijkheid ontstond over de eisen waaraan de documentatieruimte zou moeten voldoen. De voorschriften voor dergelijke opslag zijn in de KNA namelijk aanmerkelijk soepeler gehouden dan de regels die voortvloeien

uit de huidige Archiefwet. Bovendien gaat de KNA uit van de eenheid, tot in lengte van jaren, van vondstmateriaal en documentatie, terwijl archieven - anders dan men zou verwachten - gewend zijn papierwerk na enige tijd af te stoten. De discussie heeft zich inmiddels verplaatst naar de burelen van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Voor de bouw van de klimaatruimten is overigens door alle drie provincies een bedrag toegezegd dat een bouwplan mogelijk maakt dat voldoet aan de wettelijke eisen.

De geplande inbouw neemt straks een substantieel deel van de eerste loods in beslag. Bovendien leven er wensen op het gebied van uitbreiding van de publieke functies (werk- en ontvangstruimten) en de opbouw van een vergelijkingscollectie. Gevoegd bij een gestage aanvoer van nieuwe overdrachten, rijst onvermijdelijk de vraag: Waar halen wij straks de voor opslag vereiste vierkante meters vandaan?

De Drentse en Friese archeologieopslag in de tweede loods naderen het einde van hun mogelijkheden. Het Fries Museum (FM) voert gelukkig nog steeds niet-archeologisch materiaal af. Dat geldt niet voor het DM, maar dat krijgt in 2008 een eigen depot en dan zou in Nuis een einde komen aan de opslag van antieke meubelen en voorwerpen (circa 200 m² vloeroppervlak en circa 200 m² boven de archeologische stellingen). Het GIA zal te zijner tijd haar opslag in de eerste loods opheffen, maar per saldo zal het meeste materiaal - immers afkomstig uit de drie noordelijke provincies - in het depot blijven.

Voor de komende jaren is nog wel ruimte te vinden, maar wil het depot over tien jaar nog opslagcapaciteit hebben, dan moet gekozen worden uit twee opties: òf radicale herindeling van de tweede loods, waarbij het extensieve palletsysteem wordt vervangen door een legboorsysteem, òf er moet naar nieuwe depotruimte worden gezocht. Het is het meest efficiënt die nieuwe depotruimte op het eigen terrein te zoeken.

Personeel

Het jaar werd ingezet met drie personeelsleden: de heer E. Taayke als beheerder (1,0 fte), mevrouw T. Volkers als data-invoerder en vervangend beheerder (0,7 fte) en, in tijdelijke dienst, de heer M. Rooke als data-invoerder (0,6 fte). De laatste nam tegen het einde van het jaar ontslag, wegens zijn steeds meer tijd opeisende tweede aanstelling (Stichting Libau), hij werd opgevolgd door de heer H. Veenstra. Mevrouw Volkers werkt vanaf 1 januari 2007 fulltime.

Het afgelopen jaar is meer dan ooit gebleken dat bepaalde taken, namelijk de dienstverlening aan derden, het loodsbeheer en het bestuurlijke overleg, veel meer tijd vergden dan was begroot. Er was nauwelijks of geen tijd voor de invoer van nieuwe overdrachten, het bijhouden van documentatie, de bibliotheek, fotografie, de opzet van de vergelijkingscollectie, het opruimen van het depot, de opbouw van de website, de invoergegevens in Archis en de controle van de uitstaande bruiklenen. Tevens werd vastgesteld dat de werklast van de archeoloogbeheerder te hoog is.

Om de invoer van recente overdrachten (Malta-invoer) niet verder te laten stagneren werden per half oktober twee krachten in tijdelijke dienst genomen, mevrouw D. de Roller-Baykal en mevrouw M. de Jong. Alle tijdelijke dienstverbanden lopen via het in archeologie gespecialiseerde uitzendbureau Vriens.

Project Nuis in de benen

Wegens onderbesteding in de beginfase kon in 2006 nog steeds geput worden uit de gelden van het project Nuis in de benen (vanaf 2002), een gemeenschappelijk initiatief van de drie provincies en het Rijk. De zogenaamde retro-invoer vormde in tijd en geld gemeten het grootste bestanddeel van het project (vergelijk onder: Registratie). Naar aanleiding van een tussentijdse evaluatie en verantwoording (2005) heeft het Ministerie van OCW overigens in 2006 de subsidie ongewijzigd vastgesteld. De werkzaamheden ten behoeve van het project worden in 2007 afgesloten.

Registratie en digitale ontsluiting

Archeologisch materiaal dat vroeger door de musea is verzameld en materiaal dat recentelijk is overgedragen door bedrijven en amateurarcheologen wordt beschreven in het computerregistratieprogramma The Museum System (TMS). Naast feitelijke omschrijvingen en dateringen van de voorwerpen komen ook aspecten als verwervingsgegevens, locatie en eventuele literatuur aan de orde. Soms wordt een afbeelding toegevoegd. De vondsten krijgen een standplaats toegewezen en zij worden opgeborgen. Vanaf dat ogenblik zijn zij, mits adequaat beschreven, toegankelijk voor verder gebruik, zoals studie of expositie.

Er wordt onderscheid gemaakt, mede in de financiering, tussen retro-invoer en Malta-invoer. Retro-invoer betreft de beschrijving, veelal door interpretatie van papieren gegevens, van oudere vondsten, die tussen circa 1844 en 2000 zijn verzameld. Waar mogelijk is de beschrijving opgewaarderd naar huidige maatstaven en inzichten. Malta-invoer omvat het beschrijven van nieuw aangeleverd, onder het Verdrag van Valletta vallend, vondstmateriaal.

Het Groningse en Drentse retro-materiaal is, op kleine uitzonderingen na, redelijk en volledig beschreven. Wat vondsten uit de provincie Fryslân betreft is er nog een lange weg te gaan. De hoeveelheid vondsten is overstelpend, terwijl in het verleden slechts een gering gedeelte enigszins adequaat geadmistreerd was. De provincie Fryslân had al extra geld ingezet voor de beschrijving, maar er blijkt opnieuw mankracht en dus ook een aanvullende financiering nodig (zie Financieel overzicht). Daartoe werkt de vervangend beheerder vanaf 1 januari 2007 fulltime en wordt zij heel 2007 bijgestaan door de beheerder (één dag per week) en door een tijdelijke kracht (0,6 fte).

Het huidige streven van de provincie en het depot is dat medio 2008 de gehele erfenis van het FM - dat nog steeds geringe hoeveelheden overdraagt - is ingevoerd in TMS. De invoer van Malta-vondsten, formeel een taak van de beheerder, had sinds 2004 aanzienlijke vertraging opgelopen. Het tijdelijke personeel wist in het najaar een groot deel van de achterstand weg te werken.

Tegen het einde van het jaar werd het ronde aantal van 100.000 inventarisnummers overschreden (stand per 21 december: Fryslân 68.728, Groningen 13.024 en Drenthe 20.446). Ter vergelijking: in 2002, bij aanvang van het project Nuis in de benen, stond de teller op 69.000 - destijds nog alle in te vullen - records.

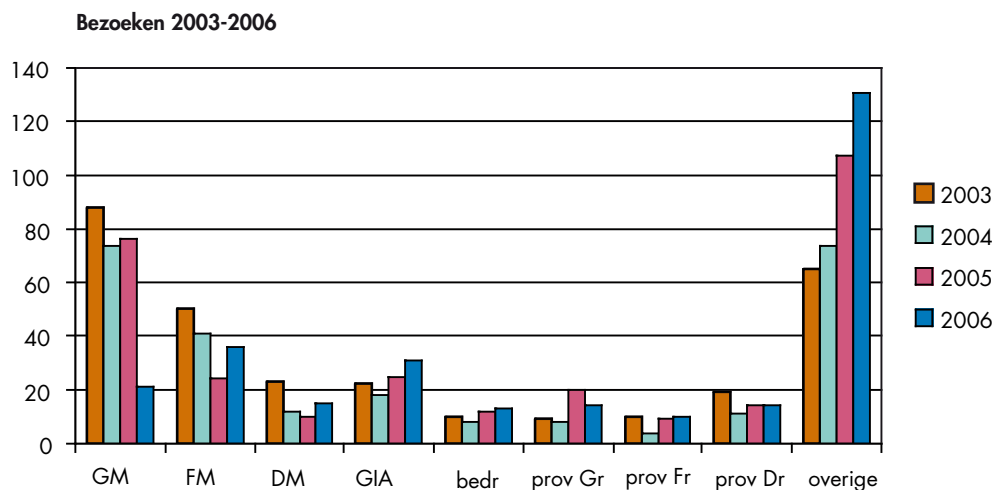
De klimaatkamer organisch materiaal is nu volledig doorgewerkt. Een flink aantal Friese vondsten (onder andere duigen en scheepshout) is alsnog genummerd. Wegens ruimtegebrek staan veel vondsten op de vloer opgestapeld in dozen.

Bezoek

Doordat de rol van transitodepot voor het GM verviel, bleef het aantal bezoeken ongeveer gelijk (285 maal), maar het aantal bezoekers steeg flink, tot boven de duizend. Een belangrijk aandeel werd gevormd door amateuractiviteiten (zie onder). Daarnaast ging voor onderhoud en dergelijke de deurbel ongeveer zestig maal.

De bezoekers vormden een gevarieerd gezelschap. Zo bekeek de Engelsman Bruce Eagles Angelsaksisch aardewerk, "kaasvormen" waren onverwacht populair (Kaasmuseum Alkmaar, Louis Ferro), kwam de heer professor W.H. Zimmermann (Wilhelmshaven/Hamburg), met twee promovendi voor overleg over uit te voeren onderzoek, werden er rondleidingen gehouden voor drie groepen leerlingen van een scholengemeenschap uit Grijpskerk, nam de heer W. Prummel (GIA) Desoxy-ribo-Nucleic Acid(DNA)-monsters van oerossen en gebruikte het cluster Cultuur van de provincie Groningen de couleur locale van het depot als vergaderplek. GIA-studente Martha de Jong kwam om handgemaakt aardewerk uit Heveskesklooster te bestuderen en bleef als gewaardeerd medewerkster. Student-assistent Bert Tuin (GIA) maakte tegen het einde van het jaar een aanvang met de inventarisatie van het universiteitsmateriaal. Het ligt in de bedoeling dat het noordelijke materiaal van het GIA geleidelijk aan wordt overgedragen aan het depot.

Amateuractiviteiten

Nadat in 2005 met veel animo natuursteen van de opgraving Midlaren (GIA) was gedetermineerd, bestond er zowel bij de deelnemers als het depot behoefte aan een vervolg. Op 12 april 2006 werd, met inleidende hulp van de heren J. Beuker (DM) en M. Niekus (GIA), begonnen met het bestuderen van het vuursteenmateriaal van de Drentse sergeant-majoor de heer J. Luinge, die tussen circa 1925 en 1950 op tientallen sites vondsten heeft verzameld. Sommige bijzondere vondsten (onder andere de vuistbijl Rolde en Hamburg-materiaal) zijn destijds gepubliceerd, maar de collectie als geheel is nooit beschreven.

De formule is bijzonder goed aangeslagen. Een deel van de vrijwilligers wilde ook wel overdag komen en zo is het depot inmiddels op dinsdag- en op donderavond toneel van luide determinanten. De deelnemers, een kern van twaalf personen en enkele losse bezoekers, komen uit alle drie provincies. (24 avonden en elf bijeenkomsten overdag).

De historische vereniging Pezie-Peize heeft zich twee jaar lang gebogen over de vroeg-Romeinse handgemaakte scherven, verzamelt tijdens een BAL-opgraving aan de zuidrand van het dorp in 1961. Een aantal scherven kon worden gelijmd; één pot is bij het Museumtechnische Werken (MTW) (Groningen) aangevuld. Na beëindiging van het project werd in de bibliotheek te Peize een expositie ingericht.

Overdrachten en bruiklenen

Bij 105 gelegenheden werd materiaal ingenomen of uitgeleend. Er werd materiaal uit circa 120 verschillende sites aan het depot overgedragen, overwegend door bedrijven, maar ook door de provinciale archeologen en door amateurarcheologen. In volume bedroeg de omvang circa 135 dozen van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB). De heer H. de Jong droeg namens het Wurkferbân (Fryske Akademie) vondstmateriaal over dat bij kerkonderzoek, onder andere te Oosterlittens en Bolsward, was verzameld. De Stichting Archeologie en Materiaal (SAM) leverde vondstmateriaal aan van een voorde-onderzoek te Eexterzandvoort. Amateurarcheoloog de heer G. Kerkhof (Borger) schonk vuursteenmateriaal van een aantal inactief geworden sites. Bruiklenen worden meestal verleend ten behoeve van exposities, zoals voor de diverse steunpunten in oprichting, voor een Abel Tasman-expositie in zijn herkomstplaats Lutjegast, voor de Van Giffen-expositie in het GM of voor onderzoek. Het omvangrijkste bruikleen betrof mesolithisch vuursteenmateriaal van de opgraving Hempens dat de komende jaren nader wordt bestudeerd door de universiteit Gent. Een afwijkend leen betrof menselijk skeletmateriaal dat werd gebruikt voor afgietsels voor de vervaardiging van een bronzen sculptuur die geplaatst zal worden bij de kerk te Wittewierum.

Een bijzonder bezit vormt een kaartenbak met de originele vondscatalogus van hunebed D53, in 1918 door Van Giffen onderzocht.

Het depot dient natuurlijk te voldoen aan de regels van de Arbo-wetgeving. In 2006 werden hiertoe enkele aanpassingen gepleegd, waarvan het plaatsen van een stortdouche bij het acculaadstation van de heftrucks de belangrijkste was. Om de heftrucks te kunnen gebruiken is een licentie vereist. Dit jaar haalde de beheerder en zijn vervangster dit begeerde papiertje.

Er werden ten behoeve van de handbibliotheek nieuwe aankopen gedaan. Het monumentale werk van Pleyte geeft een prachtig beeld van het verzamelen en de wijze van presenteren in de negentiende eeuw. Voorts waren er welkome schenkingen van onder andere de heren E. Knol (Groningen) en J.W. Boersma (Roden). De administratie van de verkregen publicaties stageneerde evenwel. Wel wordt geprobeerd de nieuw verschenen onderzoeksrapporten met enige regelmaat in te schrijven.

De website had al eind 2005 moeten draaien, maar het aanleverende bedrijf verslikte zich destijds - mede door persoonlijke omstandigheden - in de opdracht. In de tweede helft van 2006 kwam een voorlopige versie op het web. De beheerder volgde vervolgens een korte cursus Webbeheer, gericht op de feitelijke invulling van de pagina's. De zoekmogelijkheden (wie, wat, waar) werden wat meer aangepast aan de eigen wensen, maar blijven sterk afwijkend van de eigen programmatuur.

Hoewel het depot op zich een publieksfunctie nastreeft, wordt met de website niet al te openlijk geadverteerd. Publiciteit levert nu eenmaal extra verzoeken om informatie op en dat valt bij de huidige personele bezetting en binnen het huidige werkplan lastig op te brengen.

Ten tijde van de Van Giffen-expositie hield de beheerder in het GM een lezing over de Groningse kwelderbewoning van de ijzertijd tot de Middeleeuwen. Hij bezocht het Sachsen-symposium te Munster. De assistent-beheerder woonde in Durres (Albanië) een internationaal congres over Romeins aardewerk bij.

De beheerder bezocht enkele landelijke vergaderingen van de provinciale dephouders. Aan de ene kant wordt er gestreefd naar standaardisatie en vereenvoudiging, maar in de praktijk werkt ieder depot op zijn eigen wijze en lost ook op eigen wijze de voorkomende problemen op - of niet.

Het jaar kende een belangrijke mijlpaal: de nieuwe Monumentenwet passeerde, na jaren van uitstel, beide Kamers en zal in 2007 van kracht worden. Op zich wordt er al een aantal jaren gewerkt in de geest van de nieuwe wet, maar nu gaat hij werkelijk gelden. Ondanks kleine amendementen zijn de grondgedachten dezelfde gebleven: bij alle plannen voor grondverzet wordt aandacht geschonken aan de archeologische waarden en de opdrachtgever betaalt het (eventueel) daaruit voortvloeiende archeologische onderzoek.

In de loop van 2006 kwam versie 3.1 van de KNA uit, ook met richtlijnen voor de depots. Er is meer nadruk komen te liggen op de kwaliteit van de opslagruimte (beveiliging tegen water, wind en vuur), maar de feitelijke eisen die worden gesteld aan de overdracht van materiaal zijn minimalistisch geformuleerd. De speelruimte van de afzonderlijke depots is erg groot.

Het NAD stoorde zich tot dusver aan de soms zeer oppervlakkige vondstbeschrijvingen die opgravingsbedrijven bij de vondsten aanleveren. Nieuwe overdrachten moesten vaak (opnieuw) gedetermineerd worden. In het najaar zijn daarom aanvullende eisen met betrekking tot de beschrijving opgesteld. Deze zijn ter toetsing voorgelegd aan de belangrijkste aanleverende bedrijven, waarna de nieuwe aanlevervoorwaarden vanaf 1 januari 2007 van kracht werden.

Samenvatting

De depotregistratie van voormalig museummateriaal en recente vondsten ging in 2006 gestadig voort. Medio 2008 zal - mede door de inzet van tijdelijk personeel - alle achterstand zijn weggevoerd. Verheugend was de inzet van amateurarcheologen op het gebied van vuursteendetterminatie. Het aantal bezoeken, bruiklenen en verzoeken om informatie namen verder toe. Het GM voerde zijn niet-archeologische materiaal af naar een eigen depot; in de vrijgekomen ruimte werd een klimaatkamer voor metalen voorwerpen geplaatst. Bestuurlijk was van groot belang dat de drie provincies een bestuursovereenkomst tekenden, waarmee de samenwerking geformaliseerd werd. In 2007 zal een onderzoek worden uitgevoerd naar de meest optimale organisatievorm van het depot.

De grafzerk van Aepko van Ewsum wordt voorzichtig op een vrachtwagen geplaatst, voor zijn reis naar het nieuwe depot van het Groninger Museum.

Bijlagen

Gebruikte afkortingen

Arbo	Arbeidsomstandigheden
DNA	Desoxyribo-Nucleic Acid
DM	Drents Museum
FM	Fries Museum
GIA	Groninger Instituut voor Archeologie
GM	Groninger Museum
KNA	Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie
MTW	Museumtechnische Werken
NAD	Noordelijk Archeologisch Depot
NAP	Noordelijk Archeologisch Platform
OCW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
ROB	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (inmiddels, na fusie, Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten)
RUG	Rijksuniversiteit Groningen
SAM	Stichting Archeologie en Materiaal
TMS	The Museum System

Financieel overzicht 2006

Lasten	Begroot	Gerealiseerd
I. Exploitatie NAD structureel		
Depot (gebouw)		
Onderhoud gebouw	9.000,00	3.491,00
Reservering/afschrijving	8.000,00	8.000,00
Groenvoorziening	6.600,00	6.790,00
Dagelijks onderhoud/onderhoudscontracten	4.500,00	1.887,00
Verzekeringen en belastingen	2.000,00	2.354,00
Btw	4.000,00	2.500,00
	34.100,00	25.022,00
Depottaak		
Diverse taken depotbeheer (beheerder)	39.000,00	52.777,00
Registratie en digitale ontsluiting (projectmedewerker)	8.500,00	0,00
Vervanging beheerderstaken 0,5 dag	5.000,00	4.430,00
Energie	12.500,00	7.378,00
Schoonmaak	4.000,00	4.083,00
Telefoon	1.200,00	1.072,00
TMS-contract	1.600,00	0,00
Website-contract	2.200,00	175,00
Materieel/materiaal	2.500,00	4.682,00
Boeken en tijdschriften	1.500,00	2.006,00
Conservering en restauratie	1.500,00	500,00
Reservering/afschrijving van apparatuur	8.000,00	8.000,00
Onvoorzien	1.000,00	3.257,00
	88.500,00	88.359,00
Subtotaal	122.600,00	113.381,00

Lasten	Begroot	Gerealiseerd
Eenmalige uitgaven depottaak		
Verwarmingsinstallatie	16.000,00	0,00
Metaalkamer	6.500,00	8.575,00
Brandalarm in loodsen	5.800,00	5.800,00
Uitvoeren Arbo-maatregelen	8.000,00	770,00
Btw (zowel depottaak als eenmalige uitgaven depottaak)	16.500,00	7.374,00
	52.800,00	22.519,00
II. Malta/Nuis in de benen		
Invoer en toezicht Malta-vondsten beheerder	13.000,00	13.000,00
Invoer Malta-vondsten projectmedewerker	4.500,00	6.118,00
Metaalkamer	3.000,00	2.400,00
Btw	855,00	456,00
	21.355,00	21.974,00
III. Friese retro		
Retro invoer en toezicht beheerder	13.000,00	0,00
Retro invoer vaste medewerker	26.570,00	28.666,00
Retro invoer projectmedewerker	20.430,00	20.430,00
Onvoorzien	12.000,00	11.514,00
Btw	3.882,00	5.939,00
	75.882,00	66.549,00
IV. Collectie Regtop		
Aankoop collectie Regtop	18.250,00	0,00
Registratie collectie Regtop	0,00	0,00
	18.250,00	0,00
V. Te verwachten projecten vanaf 2008		
Te verwachten projecten	0,00	0,00
VI. Registratieproject Drenthe		
Registratieproject Drenthe	25.000,00	10.613,00
	25.000,00	10.613,00
VII. Reservering Groningen		
Reservering Groningen	17.974,00	0,00
	17.974,00	0,00
VIII. Collectie GIA/RUG		
	p.m.	
Positief saldo 2006	0,00	151.598,00
Totaal lasten inclusief btw	333.861,00	386.634,00

Baten	Begroot	Gerealiseerd
I. Exploitatie NAD structureel		
Structurele baten		
Bijdrage provincie Groningen	38.547,00	38.547,00
Bijdrage provincie Fryslân	38.547,00	38.547,00
Bijdrage provincie Drenthe	19.274,00	19.026,00
Bijdrage DM	19.274,00	19.273,00
RUG	6.605,00	6.605,00
	122.246,00	121.998,00
Incidentele baten		
Bijdrage provincie Drenthe Malta/klimaatkamer	0,00	50.000,00
Bijdrage provincie Fryslân Malta/klimaatkamer	0,00	50.000,00
Hunebedcentrum Borger	0,00	500,00
Bijdrage uit voorziening Nuis structureel	53.154,00	0,00
	53.154,00	100.500,00
II. Malta/Nuis in de benen		
Bijdrage uit voorziening Nuis in de benen	21.355,00	21.974,00
	21.355,00	21.974,00
III. Friese retro		
Bijdrage provincie Fryslân Friese retro	72.000,00	60.610,00
Btw	3.882,00	5.939,00
Extra bijdrage provincie Fryslân Friese retro	0,00	65.000,00
	75.882,00	131.549,00
IV. Collectie Regtop		
Bijdrage provincie Groningen Collectie Regtop	18.250,00	0,00
	18.250,00	0,00
V. Te verwachten projecten vanaf 2008		
Te verwachten projecten	0,00	0,00
VI. Registratieproject Drenthe		
Registratieproject Drenthe	25.000,00	10.613,00
	25.000,00	10.613,00
VII. Reservering Groningen		
Reservering Groningen	17.974,00	0,00
	17.974,00	0,00
VII. Collectie GIA/RUG	p.m.	
Totaal baten	333.861,00	386.634,00

Toelichting financieel overzicht 2006

Positief saldo 2006

Het jaar 2006 sluit met een positief saldo van € 151.598,-. Hiervan gaat een bedrag van € 86.598,- naar de voorziening onderdeel Exploitatie NAD structureel. Een bedrag van € 65.000,- heeft betrekking op de niet geraamde bijdrage van de provincie Fryslân (Friese retro) en zal in 2007 worden ingezet.

I. Exploitatie NAD structureel

In 2006 hebben de drie Noordelijke provincies besloten vanuit de incidentele bestuurslastenvergoeding Malta elk € 50.000,- extra in te zetten voor het aanleggen van klimaatruimten in het depot. De provincies Fryslân en Drenthe hebben in 2006 hun bijdrage overgemaakt. In 2007 zal de provincie Groningen de toegezegde € 50.000,- overmaken. In 2008 zullen de klimaatruimten naar verwachting zijn gerealiseerd.

In 2006 zijn niet alle geplande onderhoudswerkzaamheden aan het gebouw uitgevoerd. De kosten zijn dan ook lager uitgevallen dan begroot. In 2007 zullen de werkzaamheden voor beide jaren ineens worden uitgevoerd, het restantbudget is dan ook doorgeschoven.

Zoals ook reeds in het verslag onder diversen genoemd zijn in 2006 enkele aanpassingen gepleegd om aan de eisen van de Arbo-wetgeving te voldoen. Echter lang niet alle geplande aanpassingen zijn uitgevoerd. Dit zal alsnog in 2007 plaatsvinden, het restantbudget is dan ook doorgeschoven.

De huidige verwarmingsinstallatie van de loodsen bestaat uit twee Mark verwarmingsketels met bouwjaar 1984. De normale te verwachten levensduur van dit soort installaties bedraagt ± twintig jaar. Daarnaast geeft het storingsverleden aanleiding tot vervanging op korte termijn (binnen twee jaar). De totale kosten bedragen € 32.000,-. Deze kosten zijn in eerste instantie verdeeld over de jaren 2006-2007. Voorjaar 2007 is aan drie bedrijven een offerte gevraagd. Het is de bedoeling de ketels dit jaar te vervangen.

De archeoloogbeheerder besteedt één dag per week aan de registratie van de Friese collectie. De bijbehorende salariskosten ad € 13.000,- zijn per abuis niet ten laste gebracht van dit budget, maar zijn ten laste gebracht van het budget Exploitatie NAD structureel (diverse taken depotbeheer). In 2007 zal dit worden gecorrigeerd.

Voor de berekening van de salariskosten van de beheerder (diverse taken depotbeheer) voor het jaar 2008 is uitgegaan van een voltijd aanstelling en een voltijd openstelling van het depot.

II. Malta/Nuis in de benen

Het project Nuis in de benen zal volgens planning in 2007 worden afgerond. Voor de aanleg van een metaalkamer was oorspronkelijk een bedrag van € 19.000,- begroot (verdeeld over eenmalige uitgaven depottaak en Malta/Nuis in de benen). De uiteindelijke kosten bedroegen € 10.975,-. In 2007 vinden geen uitgaven meer plaats, de begroting is hierop aangepast.

III. Friese retro

Sinds 2002 wordt in het NAD het project Nuis in de benen uitgevoerd. Dit project heeft als doel het registreren van de archeologische collecties van de provinciale musea in Groningen, Friesland en Drenthe. Omdat tijdens het project bleek dat de achterstand van de Friese collectie niet geheel binnen dit project kon worden weggewerkt heeft de provincie Fryslân oorspronkelijk € 150.000,- beschikbaar gesteld voor een extra inspanning op dit gebied, te besteden in de jaren 2005 tot en met 2007. Omdat inmiddels is gebleken dat deze middelen niet toereikend zijn heeft de provincie Fryslân aanvullend € 65.000,- beschikbaar gesteld.

De archeoloogbeheerder besteedt één dag per week aan de registratie van de Friese collectie. De bijbehorende salariskosten ad € 13.000,- zijn per abuis niet ten laste gebracht van dit budget, maar

zijn ten laste gebracht van het budget Exploitatie NAD structureel (diverse taken depotbeheer). In 2007 zal dit worden gecorrigeerd.

IV. Collectie Regtop

De provincie Groningen heeft een bedrag van € 18.250,- beschikbaar gesteld voor de verwerving van de collectie Regtop voor het NAD te Nuis. Mede vanwege juridische onduidelijkheden duurt de aankoop van deze collectie langer dan verwacht. In 2007 zal de collectie naar het depot in Nuis worden overgebracht.

VI. Registratieproject Drenthe

In de cultuurnota De kunst van het combineren heeft de provincie Drenthe € 25.000,- gereserveerd voor Arbo-maatregelen en/of verbetering van publieksfuncties van het NAD. Deze bijdrage wordt onder meer besteed aan de registratie van de grote en belangrijke opgraving uit de bronstijd Angelslo-Emmerhout zoals in de jaren zestig gedaan door het GIA van de RUG. In 2007 zal het project worden afgerond.

VII. Reservering Groningen

In 2005 heeft de provincie Groningen € 37.000,- overgemaakt voor het NAD Nuis. Ook het GM heeft in 2005 nog een bijdrage geleverd. Dit betekent dat de provincie Groningen een extra bijdrage van € 17.974,- heeft geleverd ten opzichte van de andere partners. Deze extra bijdrage wordt onder andere ingezet voor de beschikking van het Groninger materiaal. Dit is noodzakelijk geworden nu het GM uit het NAD is vertrokken. Besteding van deze extra bijdrage zal in 2007 plaatsvinden.

Voorziening NAD Nuis

Op 1 januari 2006 is de stand van de voorziening € 163.513,-. Op 31 december 2006 is de stand van de voorziening € 233.524,-, dit is een toename van € 70.011,-. Het verloop van de voorziening is aangegeven in onderstaande tabel.

Onderdeel voorziening	Stand per 1 januari 2006	Onttrekking	Toevoeging	Stand per 31 december 2006
Reservering ond/app	0,00	0,00	16.000,00	16.000,00
Exploitatie NAD structureel	94.959,00	0,00	86.598,00	181.557,00
Malta/Nuis in de benen	43.553,00	21.974,00	0,00	21.579,00
Registratieproject Drenthe	25.000,00	10.613,00	0,00	14.387,00
Totaal	163.513,00			233.524,00

Zoals ook reeds onder Exploitatie NAD structureel genoemd hebben de provincies Fryslân en Drenthe in 2006 ieder € 50.000,- extra bijgedragen voor het aanleggen van klimaatruimten in het depot. Dit bedrag is te vinden onder toevoeging Exploitatie NAD structureel. In 2007 zal de voorziening nogmaals worden verhoogd door de bijdrage van de provincie Groningen ad € 50.000,-. In 2008 zullen de klimaatruimtes naar verwachting zijn gerealiseerd. De lasten voor deze klimaatkamer zijn verdeeld over de jaren 2007 en 2008 (elk € 75.000,-).

NOOEDELJK **A**RCHEOLOGISCH **D**EPOT NUIS

Nieuweweg 76 9364 PE Nuis (0594) 644000 www.nadnuis.nl nad.nuis@drenthe.nl